

ספר

תולדות ישוע המשיח

יכרד בראיות נכוחות וברורות, מי המגיד האמת
בספורי תולדות ישוע
אם היהודים או הנוצרים.

מאת

הרב יחיאל ליכטנשטיין ז"ל

מורה באינסטיטוט יודיאיקום בלייפציג.

Institutum Judaicum

Leipzig.

לונדון.

תרצ"ג.

פ ת ת ד ב ר .

יש ספר תולדות ישוע המכלכל בתוכו מעשה ישוע הנוצרי לפי אמונת היהודים ונדפס פעמים רבות באמשטרדם, גם יש נדפס בירושלים בשנת ש"ע (1610). גם יש נדפס בעיר ליידען בתולאנד שנת תס"ה (1705), וכולם סותרים בספוריהם זה את זה בדברי עיקרים וראשיים כמש"ת, וזה מקרוב נדפס אחד כאשכנז בשם תם ומועד (זכנו כי יוחנן הוא תם ויוסף היה המועד להזיק בלתי במרמה כמו שיתבאר) ומהברו שינה אותו לגמרי ויעזוב וישליך ממנו כמה דברים אשר סתירתם גלויה לעינים, והוסיף דברים רבים וישימם בפי ישוע, דברים אשר מצא כעת בספרי וזיכורי הנוצרים שנתהברו כימינו אלה כאשר נראה למשכילים.

אף כי רוב היהודים במערב איירופא אורו עיניהם להשכיל, כי רוב הספורים שבספר תולדות ישוע בדוים מלב איש און ומכל בימי הביניים (מיטעלאמער) ימי החשך, רוב דבריו המה שמוותים והבלים אשר הרפה המה ליהודים המשכילים לדבר מהם, ועל כן גם ממני לא תקוה קורא יקר למצוא כל ספוריו בספרי זה, כי גם לי הוא הרפה לשאת הבלים ודברי בלע כאלה על שפתי, ואם תראה הספר תולדות ישוע וידעת כי כנים דברי, אולם בעבור אחי בני ישראל אשר בפולין ורוסיא, מאלדאוא ומירקויא ובארץ אזיא ואפריקא, והרבה עוד גם במערב איירופא אשר דבקה נפשם להאמין בחבלי, וגם המשכילים הגדולים שבהם על כל פנים יאמינו למקצתם, (למשל כי מרים היחה ארוסת יוחנן ניוסף בא עליה במרמה כו') בעבור שכן אמרו גם בתלמוד בבבא שויבא להלן), כי כל מעיוני היהודים הם במסחר, מקנה וקנין להרבות בצע ולאסוף הון, כמאמר ישעיה (נ"ז י"א) והמה רועים לא ידעו חבין כלם לדרכם פנו איש לבצעו מקצתו וגו', ואין איש שם על לב כלל לחקור ולדרוש בעניני האמונה משוב ועד רע, בעבורם אביא איזה גרגרים מדבריו להראותם כי ספוריו המה מלאים שקרים וכזבים וכלם סותרים לספורי התלמוד עצמו מלדת ישוע ומעשיו.

וגם אנופף ידי על הספורים התלמודים בעצמם, להראות כי גם המה סותרים זה את זה מלבד שסותרים את דברי סופרי קורות ימי עולם הרומיים הקדמונים הנודעים מימי קדם לכותבי אמת, כי בעלי התלמוד הכבלי עבור היותם בארץ בכל ופרם והיו רחוקים מאד מכנסיות הנוצרים לא ידעו נכונה מספוריהם כלל, (וכבר כתבו הכמי ישראל כי גם בספורי קורות יהודי ישראל

לא ידעו על נכון כמו בעלי התלמוד הירושלמי) ואך לשמע און שמעו תולדות ישוע מפי שונאיו ומנדיו הגדות בדויות וכזכות, והם האמינו להם באמונה עורית ולא התחקו על שרשי האמת לתקור ולדרוש היטב כמצוה בתורה (דברים י"ג ט"ו) ודרשת וחקרת היטב וגו', ועד עתה ימשכו בני ישראל אחריהם כעור אחר עור, ושניהם נפלו בשחת המעוה.

Das Pamphlet תולדות ישוע entsetzt das Leben Jesu zu einem schmutzigen Roman. Auch der Talmud stellt die Geschichte Jesu in einem falschen Lichte dar. Herr Lichtenstein aber, dem ich das Zeugnis eines gründlichen Kenners nicht des Talmud, sondern auch der Kabbala geben kann und dem wir schon mehrere scharfsinnige und anregende Schriften über Judentum und Christentum verdankem, sucht in diesem seinem תולדות ישוע המשיח an die Stelle der Carrikatur Jesu das Geschichtsbild zu setzen. Er geht dabei so selbständig zu Werke, dass ich ihm nicht überall zu folgen vermag. Aber allen denjenigen, welchen die Frage: Wer war Jesus? nicht gleichgültig ist, und welche Synagoge und Kirche, Mutter und Tochter, gern geeinigt sähen, wird diese Schrift reichen Stoff prüfenden Nachdenkens darreichen.

Leipzig im September 1883.

PROFESSOR FRANZ DELITZSCH.

Ich unterstütze das was Prof. Delitzsch ausgesprochen hat, von Herzen. Ich habe nicht die Zeit gehabt, das Werk genau zu prüfen, kenne aber den Verfasser gut genug, um mit Recht denen, für die das Werk bestimmt ist, den Rath zu geben, dasselbe anzuschaffen.

Berlin 19. September 1883.

DR. PAULUS CASSEL.

אמר המחבר לא מוב עשו הצענוזורים שהשמיטו מן התלמוד הגדפם את הספורים מישוע הנוצרי. הנמצאים בדפוס ווענעציו ואמשטרדם וכעת ידמו היהודים כי שם היו כתובים מעשים אמתים נפלאים. ויותר מוב היה להניחם בתלמוד, וכן אני בעת פרסמתם דווקא ברבים למען יראו וידעו כי הכל חמה.

תרע"ב
בן פא
(ועד
והורד
וצמח
בשקו
הנ"ל
האמ

לבהו
שהוא
כו'
איש
המטו
ביוני
היה
וכמב
הנקר
שם :

אחד
כפור
שמעו
פעם
ואחד
אמר
שהולו
כח
שושן
יקר
בית
שייבו
ומועז

בתלכ
בכרי
(ס"ז)
כיצד
החיצ

אות
הם
רוש
עתה
עות.

ein
Gen
ten
Ke
gel
an
dar
Ste
Er
übe
die
wel
gee
Na

hat
W
gen
ist.

דפס
בעת
תיה
ידעו

(א) בספר תולדות ישוע הנדפס באמשטרדם יספר, כי לדת ישוע היתה בשנת תרע"א לאלף הרביעי (90 שנים קודם חשבון הנוצרים) בימי ינאי המלך, ובימי יהושע בן פרתיה כמסופר בתלמוד כו'. הנה יכתיש דבר מפורסם בין סופרי הרומנים (ועד היום מונים הנוצרים מומן לידתו כעת 1888) שנוגד בימי אנוסטוס קיסר רומי והורדוס הגדול מלך היהודים, וכבר העירו על זה גם חכמי ישראל בספר יוחסין וצמח דוד. ובספר תולדות ישוע הנדפס בליידען (1705) כבר הרגיש המדפיס בשקר זה ועל כן שינה וכתב שנוגד בימי הורדוס, ואם כן יפול כל המסופר מכובן הנ"ל עם המלכה אלכסנדרה שבימיה החל ישוע לטעון טענותיו ופרח באויר והיא האמינה לו כו'. וע' להלן אות י' עוד בזה.

(ב) עוד כתב כי מרים אם ישוע היתה בת אלמנה וכשגדלה קדשה אמה לבחור אחר ושמו יוחנן כו' ויוסף פנדרא בא עליה בלילה אחת במרמה ואמר לה שהיא יוחנן כו' ואחריו כן ברח יוחנן מהמת הנושה לבבל ויפרא בשם יוחנן הבבלי כו'. אבל במשנה ותלמוד אין רמז מיוחדן הבבלי כלל, ולא נמצא שם כזה כלל. אך איש און הזה בכדי להונות את החמון בשמעם מן המון הנוצרים מזכירים שם יוחנן המטבלי, (ואהאן דער שופער או ברוסיא ומאלדאוא איוואן באפמיוואם, כי באפמיוואם בונות היינו בבילה בידוע) ואינם יודעים מי הוא ומה מעשהו, ובריה מלבנו כי הוא היה חתן מרים, ולא ידע כי יוחנן המטבלי נולד בשנה אחת עם ישוע (לוקס א' ל"ו) וכמבואר גם כן ביוסיפון ליהודים בספר חמישי פמ"ה שהיה בימי הורדוס השני הנקרא מטרכוס ונהרג ממנו על הוכיחו אותו שלקה אשת פוליקס אחיו כו' ואמר שם בפירוש הוא יוחנן אשר טבל כו' וכן מספר מרקוס (י' י"ז — ל"ז) ע"ש.

(ג) עוד מספר כי ישוע בהיותו נער עבר לפני הסנהדרין בגילוי הראש ואמר אחד מן הסנהדרין כי הוא ממזר, והשני אמר כי הוא ממזר וכן הנדה כו' פה נראה מפורש כי לקח מעשה מסופר במסכת כלה ויחסה לישוע, ובאמת עוד בילדותו שמעתי מרבנים גדולים כי במס' כלה רמזו על אותו האיש כו'. וזה הלשון שם: פעם אחת היו זקנים יושבים בשער ועברו לפניהם שני תינוקות אחד כסה את ראשו ואחד גלה את ראשו על זה שגלה את ראשו אמר ר' אליעזר שהוא ממזר ור' יהושע אמר בן הנדה ור' עקיבא אומר ממזר וכן הנדה כו' (היו"ט כמה ממזרים יש כעת בישראל שהולכים בגלוי הראש 11) וספרו שם שר' עקיבא הלך ושאל את אמ התינוק בנך זה מה טיבו והודתה לו, כשנכנסתי לחופה נדה הייתי ופירש ממנו בעלי ובא עלי שושביני והיה לי ממנו בן זה והוא ממזר וכן הנדה כו', ועתה בין אשר לפניך קורא וקר, כי תינוק בימי ר' עקיבא יכול להיות ישוע הנוצרי שהיה הרבה קודם חורבן בית שני, ור' אליעזר דבר עם יעקב איש כפר סכניא תלמידו כמו שספרו בתלמוד שיובא להלן, והרשע הסכל הזה ערכב דברים בלי דעת מאומה, והכותב ספר תם ומועד הרגיש בשקר הזה והשמיט הספור הזה.

(ד) עוד כתב כי מרים אמו של ישוע היא מרים מגדלא שער נשיא הנזכרת בתלמוד כו' (והכותב ספר תם ומועד השמש זה מספרו בעבור הסתירה שיתבאר), ואני בכדי לברר הטעות הזה אעתיק דברי התלמוד בענין זה. שנינו בברייתא בסנהדרין (ס"ז ע"א) כל חיובי מיתות שבתורה אין מכמינין עליהן חוץ מזו (מסית לע"ז). ביצד עושין לו 8 מדליקין לו את הנר בבית הפנימי ומושיבין לו עדים בבית החיצון, כדי שיהו רואין אותו ושומעין את קולו והוא אינו רואה אותן והלה אומר

לו, אמור לו, אמור מה שאמרת לי ביהודי, והוא אומר לו, והלא אמר לו איך נניח את אלהינו שבשמים ונעבור ע"ז? אם חוזר בו מוטב ואם אומר כך היא חובתינו וכך יפה לנו, העדים ששומעים אותו מבחזין מביאים אותו לבית דין וסוקלים אותו, וכן עשו לבן סטרא בלוד ותלאוהו בערב הפסח. עד כאן לשון הכרייתא, והקשו על זה בתלמוד בן סטרא בן פנדירא הוא ומשני רב סטרא בעל סטרא בועל פנדירא, והקשו על זה בעל פפוס בן יהודה הוא ומשני אמו סטרא, והקשו אמו מרים מגדלא שער נשיא הואי ומשני בדאמרי בפומבדיתא סתת דא מבעלת, וכן נמצא זה במס' שבת (ק"ד ע"ב) על המשנה המסרט על בשרו תניא אמר להן ר' אליעזר להכמים (נ"ל כי ר"א ישב בלוד במ"ש בסנהדרין ל"ב ע"ב וע"כ ידע המעשה של בן סטרא שהיה בלוד כנ"ל מסנהדרין) והלא בן סטרא הוציא בשפים ממצרים בסריטה שעל בשרו (פרש"י כי ההרטומים שמונו שלא להוציא כשפים וללמדם לבני מדינה אחרת) אמרו לו שוטח היה ואין מביאין ראייה מן השומים, והקשו ג"כ על זה בתלמוד בן סטרא בן פנדירא הוא וכו', כלשון הזה שהעתקנו מסנהדרין, אמנם כבר עמדו על זה גם בתוספות וזה לשונם (ד"ה בן סטרא) אומר רבינו תם דאין זה ישוע הנוצרי דהא בן סטרא אמרינן הכא דהוה בימי פפוס בן יהודה (ע' רש"י בנושין צ' ע"א על מה שאמר ר' מאיר שם זו מדה פפוס בן יהודה שהיה נועל בפני אשתו ויוצא כו' בעלה של מרים מגדלא שער נשיא היה כו') דהוה בימי ר' עקיבא כדמוכח בפ' בתרא דברכות (דק"א ע"ב ע' שם שישבו יהודי בכות האסורים) וישוע היה בימי יהושע בן פרחיה כדמוכח בפ' בתרא דסוטה (שהובא להלן), ויהושע בן פרחיה קדם טובא לר' עקיבא ע"כ לשון התוספות, ועדיין קשה איך הביאו ר' אליעזר שהיה רבו של ר' עקיבא, וגם המעשה שתלאוהו בלוד היה בוודאי זמן הרבה קודם חורבן הבית, כי מ' שנה קודם חורבן הבית השני בטלו ארבע מיתות מישאל כמבואר בתלמוד שיובא להלן אות י"א ואיך היה פפוס בן יהודה שהיה בימי ר' עקיבא בעל מרים ואבי בן סטרא (המדימה)? וכן דברו רבינו תם, אף שהם אמתניים, אולם בפ' הגמרא אינם אמת, כי מן הגמרא בשאלה כדבר ידוע, הלא בן פנדירא הוא וכן אמו מרים מגדלת שער נשיא הואי" נראה כי דברו מן איש המצויין ונודע לבן פנדירא ואמו מרים, ומי הוא זה אחר אם לא ישוע הנוצרי שהתווסף אותו לבן יוסף פנדרא ונקרא במדרשים בשם בר פנדירא כמו שיובא להלן אות ז', והאמת הוא כי המלות בברייתא שם, ותלאוהו בערב הפסח" הטעו את חכמי התלמוד להשוב (שלא כדבינו תם) כי המדובר ממנו הוא ישוע הנוצרי הנתלה בערב הפסח, ונפלי במהמורות כמה טעויות בזמן האנשים הנ"ל כמבואר, גם ישוע נהרג בירושלים ולא בלוד, גם פרשו בדוחק סתת דא מבעלת וכדומה, ובתוספתא שבת פ"ב הנוכה בן סיטרא בריש, ובתוספתא סנהדרין פ"י הנוכה וכן עשו לאיש אחר בלוד נמנו עליו שני תלמידי חכמים והביאוהו לבית דין וסקלוהו ע"ש. גם נמצא בפירוש בפ' קמא דהגיגה (ד' ע"ב) רב ביבי בר אבוי הוא שכיה גביה מלאך המות אמר לשליחיה (פ"ו המלאך המות אמר לשליחו) אזל אייתי לי מרים מגדלא שער נשיא (מקלעת שער הנשים רש"י) אזל אייתי ליה מרים מגדלא הרדקי כו' ונראה מזה בברור כי היתה בימי רב ביבי בר אבוי שהיה מן האמוראים וכמו שאמר גם הרמב"ן בוויכחיו עם פראי פיל לפני מלך ספרד, ומה שכתבו התוספות שם לתרץ, כי מלאך ממות מספר לרב ביבי מה שאירע ככה, דהאי עובדא דמרים מגדלא שער נשיא בבית שני היתה דהיתה אמו של פלוני כו' כדאיתא בשעת ע"כ לשון התוספות, (פה דעת התוס' שלא כדבינו תם הנ"ל) ואולם המעיין בלשון הגמרא בהגיגה יראה כי המעשה היה בבית רב ביבי בר אבוי ע"ש, ועל כן כתבו התוס' בשבת שם תירוץ אחר (ד"ה אמו מרים) כי אותה הנוכרת בהגיגה

אה
בעי
ע"ז
בר
טט
כו
מן
מנו
טבו
אב

להג
נבע
ויכ
שני
(כ)
רבו
של
רין
פרו
(ט)
שט
מצו
אלכ
ואח
(יש
ארב
(שי
סבר
(כס
אוב
מקו
ואמ
ק"ג
שמו
רשן

חמלן
ברה
בוה
שטר
והו

אחרת היתה ע"ש. וכל הדברים יגיעים כי הוא מעות לא יוכל לתקון. וסותרים בעלי התלמוד גם כן לפי זה את דבריהם במקום אחד (סופה מ"ו ע"ב וסנהדרין ק"ג ע"א וק"ז ע"ב שחובא להלן אות ה') כי ישוע החטיא את הרבים והקדיח תבשילו בדבים וזקף לבניה והשתהוה לה כפני יהושע בן פרחיה כו', ופה מסופר שעשו לבן סטרא שהכמינו לו עדים בסתר לשמוע ממנו שמסית בסתר לעבוד ע"ז. והנראה כי יסוד ההגדה הכוזבת שאמו היתה מרים מגדלא שער נשיא הוא בעבור ששומעים מן המון הנוצרים זוכרים שם "מרים מאדעלענא" וביארו הלשון שהוא על שם מגדלא שער נשיא, והוא מעות גדול שנקראת כן שהיתה ממקום "מגדלא" שאצל טבריה הנזכרת בתלמוד ומדרש. גם מרים מאדעלענא היתה אחרת ולא מרים אם ישוע כידוע מספרי המבשרים ע"ש.

ה) עוד יספר כי שמעון בן שטח היה רבו של יוחנן ושמעון בן שטח סיפר להסנהדרין כאשר עבר ישוע לפניו. הראש שיוחנן אמר לו כי ארוסתו נבעלה מיוסף פנדרא וזה הנער הוא ממנו כו'. ויתקעו בשלש מאות שופרות (!) ויכריזו עליו שהוא ממנו כו' ויברח וילך לו אל גליל העליון ויהי שם כמה שנים כו' עד שעשה עצמו לאלוקה כו' ובעצמו אומר הסבל הזה כראש ספרו (כמובא למעלה אות א') שהיה כימי יהושע בן פרחיה כמסופר בתלמוד, והוא היה רבו של שמעון בן שטח כמבואר במשנה אבות פ"א ואיך היה שמעון בן שטח רבו של יוחנן? ומעתה נראה מה מספר התלמוד ממנו. במסכת סוטה מ"ז ע"א וסנהדרין רין ק"ז ע"ב וזה לשונם: לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת ולא כיהושע בן פרחיה שדחה לישוע הנוצרי בשתי ידיו מאי הוה בדקא קטל ינאי מלכא לרבנן (עם ההריגה וכל הקורות מסופר במס' קידושין ס"ו ע"א באורך ע"ש) שמעון בן שטח אטמניה אהתיה*) יהושע בן פרחיה וישוע הנוצרי ערקו לאלכסנדריו של מצרים, כי הוה שלמא שלה ליה שמעון בן שטח מני ירושלים עיר הקדש ליכי אלכסנדריו של מצרים אהתי בעלי שריו בתוכך ואני יושבת שוממה קם אתא ואתרמי ליה ההיא אושפיוא עבדו ליה יקרא טובא אמר כמה יפה אכסניא זו אמר ליה (ישוע ליהושע בן פרחיה) רבי עיניה תרוטות ואמר ליה רשע בכך אתה עוסק אפיק ארבע מאה שיפורי (1) ושמתיה. אתא לקמיה כמה זמנין ואמר ליה קבלן (שיוקלנו בחשובה) לא הוי קמשגח ביה, וימא חד הוה קא קרי קריאת שמע אתא לקמיה סבר לקבולי ואחוי ליה בידיה והוא סבר מידחא קא דחי ליה אזל זקף לביתא פלהה (בסנהדרין והשתחוה לה גם יש נוסח וצא וחסית רבוס מישראל, וואגענויול העתיק ע"ד אוכא דאמרו דהתיא לבינה עשויה כשהי וערב כמעשיהם) אמר ליה הדר כך א"ל כך מקובלני ממך: כל החוטא ומחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה, ואמר מר ישוע כישף וחסית והדיח והחטיא את ישראל, עד כאן לשונם. ובסנהדרין ק"ג ע"א אמר על פסוק, ונגע לא יקרב באחלקך, שלא יחא לך בן או תלמוד שמקדיח תבשילו בדבים כגון ישוע הנוצרי ע"ש. ומעתה נשאל אם אמת כדברי רשע סבל הזה שהחרימוהו עוד בחיותו נער איך אחרי הרם גדול כזה יהיה תלמיד

*) המעשה הזה סותר המסופר במדרש בראשית רבה פנ"א וקהלת רבה פ"ו כי ינאי המלך נפלג עם שמעון בן שטח על דבר הוצאת נזירים שהונה אותו שמעון בן שטח ולכן ברח שמעון בן שטח, ואחותו הטמניה אותו ואח"כ הוציאה אותו ממחביאו כו' ע"ש וע' בזה בברכות ט"ח ע"א בשינוי קצת, ובסנהדרין ק"ז ע"ב לא נזכר באמת משמעון בן שטח אטמניה אהתיה ולכן כ' רש"י שם ד"ה שמעון בן שטח, אחי אשתו של ינאי המלך והוא לא ברח" כי מעשה הבריתה והטמניה היה בזמן אחר וממקם אחר כמ"ש במדרש הנ"ל.

ישוע בן פרחיה כמו שמעון בן שטח עצמו, והוא יברח עמו ביחד מפני חמת המציק לאלכסנדריוא? וגם אחרי כן ישוע בן פרחיה בקשתו לחזור בתשובה, והתלמוד מגנה את יהושע בן פרחיה שדהאו בשתי ידיו? הנה לך שהספורים סותרים אלה את אלה; ועל כן השמיט הסכל את ספור התלמוד, ומספר שברח אל גליל העליון ויהי שם כמה שנים עד שעמד ועשה עצמו לאלוף בו.

(ו) ועתה כאתי להראות כי גם הספור התלמודי מווייף מתוכו ומלא שקרים, בראשונה אשר כבר העירוני למעלה כי יהושע בן פרחיה היה זמן רב קודם ישוע הנוצרי וכבר התעוררו ע"ז חכמי ישראל ונבוכו בישוב זה, ע' בס' יהוסין, צמח דוד וסדר הדרות, גם הספור הזה סותר אל המבואר בירושלמי חגיגה פ"ב ה"ב וסנהדרין פ"ו ה"ח כי המעשה הזה קרה לתלמיד אחד של יהודה בן טבאי שברח עמו למצרים מפני חמת ינאי המלך ושמעון בן שטח היה חבירו כמבואר באבות פ"א, ושם (בירושלמי) נראה מפורש כי אותו התלמיד לא היה ישוע הנוצרי כלל, וכבר עמד על זה החכם פראנקעל בספרו דרכי המשנה וכתב כי גרסת הירושלמי היא הנכונה ע"ש. גם קשה על הספור הנ"ל מדוע לא בקשהו יהושע בן פרחיה תיכף כשוקף הלבונה לשוב בתשובה והמתין עד הדיה רבים מישראל? האם עד שגמר יהושע בן פרחיה קריאת שמע ושמונה עשרה הצליח בידו להדיח רבים מישראל? אות ופלא! ובשבת אמרו (הובא למעלה איה ד') שהוציא כשפים ממצרים בסריטה שעל בשרו, ואם כן היה בדעתו לכשא ולחסית ולהדיח רבים מישראל איך בא לפניו כמה פעמים ובקש לקבלו בתשובה? גם יש לשאול על המאמר הנ"ל דאמר מר ישוע כי שר והסית והרית והחטיא את ישראל* האלא הסנהדרין למדו הלכות כשוף, כדאיתא בסנהדרין י"ז ע"א ומנחות ס"ה ע"א: אין מושיבין בסנהדרין אלא בעלי חכמה בו בעלי כשוף בו ופרש"י לגלות על המכשפים המסיתים ומדיחים בכשפיהם כמו הנוצרים ובמשנה סנהדרין מ"ה ע"ב נמצא כי שמעון בן שטח תלה שמונים מכשפות ביום אחד ובכוסה מ"ח ע"א במשנה הזנות והכשפים כלו את הכל. ובעירובין ס"ד ע"ב בנות ישראל פרוצות בכשפים הנה לך כי ידועת הכשוף פרצה בישראל (ושקר המאמר הנ"ל שהרטומים שמו שלא להוציא למנדי הכשוף ממצרים), ומדוע לא הראו הסנהדרין ושום אדם לישוע המשיח כי כל אשר עושה הוא באמצעות הכשוף, וכל העם צעקו ואמרו אצבע אלהים הוא, וכן אחרי כן כאשר רפאו השליחים בשם ישוע כערות המרדשים בעצמם כמו שיובא להלן, לא הראם אדם אז שעושים בכשוף כרעת רש"י הקדוש הנ"ל, אות הוא לעולם.

(ז) וגרסי' במסכת ע"ז דיו"ע ע"ב תנו רבנן כשנתפס ר' אליעזר למינות העלוהו לגדרים לידון, אמר לו אותו הנמון זקן שכמותך יעסוק בדברים בטלים הללו?

(* המאמר הזה מקורו בבריתא הובאה בסנהדרין מ"ג ע"א על ישוע הנוצרי, וזה הלשון בגמרא שם (על המשנה וברזו יוצא לפניו) לפניו אין מעיקרא לא והתניא בערב הפסת תלאוהו לישוע והכרוז יוצא לפניו ארבעים יום יוצא ליסקל על שכישיף וחסית והדיח את ישראל כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו ולא מצאו לו זכות ותלאוהו בערב הפסת, אמר עולא ותסבא בר הפוכי זכות הוא, מסית הוא, ורהמנא אמר לא התמול ולא תבסח עליו? אלא שאנו ישוע דקרוב למלכות הוה (פי' ולכן הכריזו מ' ויום ותפכו בזכותו). ומה שאמרו יוצא ליסקל וגם ותלאוהו כי הדין הוא בסנהדרין כל הנסקלין נתליו, ואולם מעשה הסקילה הוא שקר גמור כי לא נסקל אך נצלב על עץ שתי וערב במנהג הרומיים כידוע, ובעלי התלמוד בעבור שלא ידעו מזה על כן לא הבינו ענין קדושת השתי וערב להנוצרים, ועל כן ברו ואמרו דהחיא לבונה עשויה כשתי וערב בו כנ"ל. גם מה שאמרו ארבעים יום הוא שקר כי נתפס בליל ערב פסת ע' להלן באות י"א.

אמר לו: נאמן עלייך היינו, כסבור אותו הגמון עליו הוא אומר, והוא לא אמר אלא נגד אביו שבשמים. אמר לו הואיל והאמתני עליוך דיומום פטור אתה. כשבא לביתו נכנסו תלמידיו אצלו לנחמו ולא קיבל תנחומין. א"ל ר' עקיבא תרשיני לאמר דבר א' ממה שלמדתני? א"ל אמור, אמר לו שמא מינות בא לירך והנאך ועליו נתפסת? אמר לו עקיבא הזכרתני, פעם אחת הייתי מחלך בשוק העליון של צפורי ומצאתי אחד מתלמידי ישוע הנוצרי ויעקב איש כפר סכניא שמו, אמר לי כתיב בתורתכם לא תביא אתנן זונה בית ה' אלהיך מהו לעשות הימנו בית הכסא לכהן גדול ולא אמרתי לו בלום. א"ל כך לימדני ישוע הנוצרי כי מאתנן זונה קבעה ועד אתנן זונה ישובו (מובא א' ז') ממקום הטינופת באו ולמקום הטנופת ילכו והנאני הדבר, ועל זה נתפסתי למינות ועברתי על מה שכתוב בתורה הרחק מעליה דרכך זה מינות בו'. הנה לך כי תלמיד ישוע הנוצרי אשר למד מפיו, יעקב איש כפר סכניא, (כפי הנראה יעקב השליח בעל האגרת) היה עוד בימי ר' אליעזר סביב לזמן החורבן, וכן נמצא שם במס' ע"ז כ"ז ע"ב שיעקב איש כפר סכניא (פרש"י מתלמידי ישוע בדלעיל י"ו) רצה לרפאות את בן דמא בן אחותו של ר' ישמעאל ולא הניחו ר' ישמעאל בו' וכן הוא בקהלת רבה פ"א ופ"ו (ואמרו שם רצה לרפאותו בשם בר פנדירא דכן כתבו בתוס' שם בגמרא בשם הירושלמי, בשם רבי ישוע"ו ובמדרש שם כי כל תלמידיו רמאו בשם ישוע בו') ובתלמוד ירושלמי שבת סוף פרק י"ד שהוא ריפא את בן בנו של ר' יהושע בן לוי בשם ישוע פנדרא*) ואם זה אמת כי ישוע הנוצרי היה בימי יהושע בן פרחיה איך אפשר כי תלמידו יהיה בימי ר' אליעזר ור' ישמעאל ובימי נכדו של ר' יהושע בן לוי בערך שתי מאות שנה אחרי זמן הנ"ל, וזה ידוע להיודע דורות חכמי ישראל. גם מן הספור הזה נראה גם כן כי שקר טפלו עליו מה שאמרו שהסית לע"ז בו' ומה נמצאהו מלמד לתלמידו דיני התורה, וגם יש להעיר לזה ממה שספרו הגדה אחת בתלמוד גיטין נ"ז ע"א כי אונקלוס בר קלוניקוס בר אחתיה דטימוס רצה להתגייר והעלה בלעם בנגידא (פרש"י אוב) ושאל אותו מאן חשיב בהווא עלמא? וא"ל ישראל, ושאלו מהו לארבוקי בתו? וא"ל לא תדרוש שלומם וטובתם בו' ואחריו כן העלה לישוע בנגידא ושאל אותו מאן חשיב בהווא עלמא? וא"ל ישראל, ושאלו מהו לארבוקי בתו? א"ל טובתם דרוש רעתם אל תדרוש כל הנוגע בהם כנוגע בבבת עינו. וא"ל דיניח דהווא גברא כמאי א"ל . . . דאמר מר כל המלעיג על דברי חכמים נדון בצואה רותחת***) וסיימו בתלמוד ע"ז תא הוי מה בין פושעי ישראל לנביאי אומות העולם. הנה לך מן ההגדה הזאת אף כי הגדה היא (לעגנדיע) על כל פנים נראה מזה כי גם שונאיו לא אמרו עליו רק שהיה מלעיג על דברי חכמים, ואמר טובתם דרוש רעתם אל

(* בשם פנדרא נזכרו סופרים רבים, ולדעתו השם הזה נתנו היהודים היונים אל ישוע בעבור שאמר על עצמו (מתי י"א ולוקס י') הכל ניתן לי מאבי בו' ועל כן קראוהו פנדרא כיונות כמו האלולה Pandora לחיונים שנקראת בן על שהוא מליצה במתנות מן האלהים, בו Pandora ביונות היווני מתנות מכל דבר (אללעס בעשענדיקס). והיהודים האחרים דימו כי הוא שם לזיוף אל יוסף אביו כמנהגו ועל כן קראו גם את יוסף בשם יוסף פנדרא ואותו קראוהו בשם בר פנדירא כנ"ל. וע' ירושלמי בבא קמא פ"ו ובבא בתרא פ"ג במלת פנדירא וע"ע.

***) אוי לחם לתלמידי חכמים שעוסקין בתורה ואין בהם יראת שמים (יומא פ"ו) תלמיד חכם שאין בו דעה נבלה טובה ממנו, (ויקרא רבה פ' א') והיויוב אמר ירמית ד' כ"ב, כי אוייל עמו אותי לא ידעו. בנים סכלים חמח ולא נבונים חמה, חכמים חמח לחרע ולהיטיב לא ידעו.

תדרוש וזה יסכים להמסופר במתי כ"ג שלעג להסופרים והפירושים ואמר לבני ישראל כל אשר ילמדו אתכם הסופרים שמרו ועשו, אך כמעשיהם אל תעשו, כי הם אומרים ואינם עושים כו', המה מעשרים את המנתה והשבת והכמון ויעזבו את ההמורות בתורה את ההסדר והמשפט והאמת כו', הם מסננים את היתוש וכולעים את הנמל כו'. ע"ש עוד. גם מן הספור הזה של התלמיד יעקב נראה, כי שקר מה שספרו בסנהדרין מ"ג ע"א וזה לשונם: תנו רבנן חמשה תלמידים היו לו לישוע: מתאי נקאי נצר ובוני ותורה אתיוהו למתי (לפני הבית דין) אמר להו מתי יהרג הכתיב מתי אבוא ואראה פני אלהים? אמרו לו אין (ה). מתי יהרג דכתיב מתי ימות ואבד שמו. אתיוהו לנקאי א"ל נקאי יהרג דכתיב ונקי וצדיק אל תהרוג? א"ל אין, נקי יהרג דכתיב במסתרם יהרג נקי (פרש"י רוצח הוא נקי זה וראוי ליהרג שהרג במסתרם ותשובה בעלמא הוא כו' הועתק להלן באות י"ב). אתיוהו לנצרה, אמר להו נצר יהרג הכתיב ונצר משרשיו יפרה? א"ל אין, נצר יהרג דכתיב [אתה השלכת מקברך כנצר נתעב, אתיוהו לבוני, א"ל בוני יהרג הכתיב בני בכורי ישראל? א"ל אין, בני יהרג דכתיב הנה אנכי הורג את בנך בכורך. אתיוהו לתורה, א"ל תורה יהרג הכתיב מוזמור לתורה? א"ל אין, תורה יהרג דכתיב זובח תורה יכבדנני ע"כ לשונם, כי פה נמצא תלמידו יעקב, ומי לא ידע כי י"ב תלמידים היו לו לישוע ובשמות אחרים, והמה לא נהרגו כלל מן היהודים (כי אך יעקב אחי ינתנן נהרג בידי הורדוס אגריפא). והו"ל לזה ההגדה הזאת היא דברי תבלים ושמות ורש"י הרגיש בזה כנ"ל ודבריו גם המה נדחו להלן אות י"ב.

ח) עוד כותב הסכל "ובעת ההיא היה שם המפורש חקוק על אבן שתיה בבית המקדש, שכשכרה דוד מלך ישראל את היסוד של המזבח כוצא שם אבן א' על פני התהום ועליו היה חקוק השם המפורש והעלה אותה והניחה בקדשי הקדשים כו', ואיש לא יכול ללמוד את השם המפורש כי אריות עמדו על פתח ההיכל, וההלו לצעוק ולנהום בקולם, וכעבור נהמת האריות איש היוצא שכח את השם בצאתו כו' (אות ופלא). אך ישוע שם עצה כי כתבו על נייר והחביאו בסרימת בשרו שלא יחפשו אותו ויקחו ממנו כי היו שומרים לזה כו', ובצאתו עשה נוראות בשם המפורש כו', פה הרכיב כדרכו ענינים שונים והוסיף שקר על שקר כקורי עכביש, כי מבואר בפירוש בדברי התלמוד עצמו על המושג (יומא ג"ג ע"ב) "משניטל הארון אבן היתה שם מימות נביאים ראשונים ושתיה היתה נקראת גבוהה מן הארץ שלש אצבעות ועליה היה נוהן (הקשרת) כו'" למה נק' אבן שתיה? שממנה הושתת העולם (ע' חולין צ"א) ונמצא בתנחומא ויקרא סי' י"ח ובפרקי דר"א פ' ... כי יונה ראה אבן שתיה קבועה בתהום תחת היכל ה' הנה לך כי האבן השתיה אינה מטולטלת כרעת הסכל הנ"ל, והנה לעד כי אבן השתיה קבועה עד היום בבית תפלת הישמעאלים על מקום המקדש (מעדשעד אמער) ואינה אבן מטולטלת, ואין שום כתיבה עליה (והרשע סבל נשמו מזה וכתב ובעת ההיא). גם הרמב"ם כתב בחלקות בית הבחירה פ"ה אבן היתה בקדשי הקדשים כמערכו שעליה היה הארון מונח (קודם שנטיל) ולפניו צנצנת המן ומטה אהרן כו' ואם שם המפורש היה כתוב עליה איך הניחו עליה את הארון, והצדדים שלה לא היו רק שלש אצבעות מן הארץ, והסכל הזה הרכיב ענין אבן השתיה עם כרית השיתין שמסופר בתלמוד, ולא קרב זה אל זה כלל, כי שיתין שכרה דוד הוא כמו שפי' רש"י בסוכה מ"ג ע"א שיתין היינו חלל שתחת המזבח כנגד מקום הנסכים וספרו בתלמוד סוכה ג"ט ע"א וזה לשונם: בשעה שכרה דוד שיתין קפא תהומא ובעי למשטפיה לעלמא.

אמר דוד מי איכא דשרי למכתב שם אחספא ונשרי בתהומא ומנה כו'. א"ל
אחיתופל שרי. כתב שם אחספא ושרי לתהומא נחית תהומא שתפר אלפי גרמידי,
כי חזי דנחית טובא אמר כמה דמדלי מפי מרטב לעלמא אמר ט"ו שיר המעלות
והשליך אל התהום שלא יעלה ולא שלקח משם אבן עם שם המפורש, דאם לא כן
ואסקיה חמיכר אלפא גרמידי כו' הנה לך מפורש החפך כי דוד כתב שם על חרס
והשליך אל התהום שלא יעלה ולא שלקח משם אבן עם שם המפורש, דאם לא כן
מדוע לא החזיר האבן למקומה? ובמדרש שמואל סי' י' נמצא כי דוד מצא שם
חרס עם חשם, וכשראה ששופר התהום החזיר החרס למקומו, והוא סותר לספור
התלמוד, אבל על כל פנים אין רמז ערוב עם האבן השתיה כדעת הסכל הנ"ל.
ועוד תשוב תראה כי בסוכה שם מ"ט ע"א יש מחלוקת בוח כי רבה בר בר חנה
א"ר יוחנן שיתין מששת ימי בראשית נבראו וכן תנא דבי ר' ישמעאל בראשית
ברא שית ופי' רש"י והתום' שם שהולקים על ההגדה המספרת כי דוד כרה את
השיתין, ותנן ג"כ שם א"ר אליעזר בר' צדוק לול קמן היה בין כבש למוזב במערבו
של כבש, ואחת לשבעים שנה פרחי כהונה יורדים לשם ומלקטים משם יין קרוש
שרומה לענולי דבילה, ובאים ושורפים אותו בקדושת כו', ואמרו בגמרא שם כי
האי תנא לית ליה שהיו שיתין יורדים עד התהום ע"ש. ובזבחים ס"א ע"ב ר'
שמעון בן פזי משום בר קפרא אומר: שיתין הוסיפו בבית השני בשעלו מן הגולה
ע"ש, הנה אנו רואים כי כל המעשה שכרה דוד את השיתין הוא תלוי במחלוקת.
גם אין זכר כלל במשנה ותלמוד וכן ביוסיפון בספרו מבנין הורדוס מאלה השקרים
הנ"ל, כי היו שם אריות כו' ואבן עם שם המפורש, והיו שימרים ומחפשים את
היוצא מבית המקדש כו', גם סותר הסכל הזה בספרו שהוציא השם המפורש מבית
המקדש בסריטה שעל בשרו את דברי התלמוד בשבת שהובא למעלה (אות ד')
שהוציא כשפים ממזדים בסריטה שעל בשרו (גם לדברי התלמוד היינו אותיות
מסורסות בכשר כו' ר' אליעזר הביא מזה ראיה שאותיות סרוסות נקרא כהב לענין שבת
ע"ש, אבל לדבריו כתב על נייר והחביאו בסרוסות בשרו כנ"ל) והקורא ישפט בעדק אם
שניהם אמת או שניהם כזב ושקר, הבל ורעות רוח.

והסכל יספר עוד כי ישוע כאשר הראה מופתיו בפני אלכסנדרה המלכה בכח
שם המפורש ופרח באויר וצעק ואמר שהוא אלהי ישראל והוא מבטל את תורת
משה וכו' (שקרות הספור הזה המצא בספרו שתי השאלות ע"ש) והמלכה האמינה לו
כו' אז התירו החכמים ליהודה החסיד (?) שישתמש ג"כ בשם המפורש ויפרח עוד
למעלה חיימונו ויטמא אותו במי דגליו (ואת עצמו לא מוטא?) ויפול לארץ, ואז
מסרה המלכה אותו ליהודג אל הסנהדרין כו'. ואני אשאל את הסכל הזה: והמוזן
ישראל המאמינים בזה, שבשם המפורש יכול האדם לעשות חוץ מדרך הטבע, וכן
עשה ישוע, מדוע לא התירו החכמים לעצמם (כמו שהתורו בעת צרה ליהודה החסיד
כנ"ל) לעשות דבר עם שם המפורש בבוא עליהם הרומיים וישרפו את תורתם
ומקדשם ויחרבו את ארצם? כי לפי עדות הירושלמי יומא פ"ג היו כמה תנאים
ואמוראים שידעו את השם המפורש ע"ש, וכן מבואר בסדרי עבודה ליום הכפורים
(תמחבר מיוסי בן יוסי כה"ג לפי דברי פרו עץ חיים להאר"י ז"ל) „והכהנים והעם
העומדים בעזרה כשהיו שומעים את השם הנכבד וחנורא מפורש יוצא מפי

כהן גדול בקדושה ובטהרה היו כורעים ומשתחוים ונופלים על פניהם ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד* הנח לך כי כל בני ישראל שמעו את השם המפורש מפי הכהן הגדול ביום הכפורים.

ובאמת בספר תולדות ישו הנדפס בירושלים מספר באופן אחר לגמרי, כי כאשר הכהן הגדול הזכיר את השם המפורש, אזי כל אדם בשאלו איזה דבר נתמלא שאלתו, וישוע הנצרי בשמעו את השם בקש יהי רצון שיעשוני אלוהי. והכהן הגדול שמע תפלתו ויענה תיכה, אבל לאחר מותך. הנח לך שקר אחר משונה מכל וכל משקרו של ראשון, וגם זה דבר שאי אפשר; כי העם עמדו בעזרה כמובא למעלה (ולא בהיכל כמבואר בירושלמי עם) והכהן הגדול היה בפנים ואיך ישמע תפלתו? גם קשה לפי דבריו מדוע לא בקשו בני ישראל בעת הזכרת שם המפורש לחיות חפשים מידו הגוים הפרסיים והיוונים והרומיים שהשתעברו להם? ואם בקשו מדוע לא נתמלא שאלתם? הלא תפלת רבים גדולה מתפלת יחיד כמו שאמרו בתלמוד ברכות פ"א.

ורב האי גאון בתשובתו (הובאה בספר פעם זקנים צד נ"ד ובפי' אהל יוסף על הראב"ע ובארך יותר בספר הגדול צפנת צננה) על ששאלוהו אודות השם אם יש פעולה בשמות הקודש לעשות מה שלא יתכן לעשות רק באות ומפת מהש"י? והשיב הגאון כי כל אלה הם דברים בטלים, וכן בתשובתו לרב יוסף בן ברכיה אמר, כי פעולת השמות הן דברים בטלים, ואמר כי אם היה כך במה תכירו אותות הנביאים? ומה הפרש יש בין נביא ובין זולתו? כו' וכן הרמב"ם בספר מורה נבוכים שלו חלק א' פ"א ופס"א לעג לפעולת השמות ע"ש.

י) עוד יספר בספר תולדות ישוע, כי כל קודותיו היו בימי הילני המלכה אשת ינאי המלך הנקראת גם כן אלכסנדרה, והיא מלכה אחרי מות אישה, ובנת היה מונבז המלך הנקרא ג"כ הורקנוס שרגו הוררוס כו', גם פה ערכב אנשים שונים; כי המלכה אלכסנדרה איננה הילני המלכה, ובנת הורקנוס איננו מונבז המלך, כי מונבז המלך ואמו הילני המלכה הנוכרים ביומא ל"ז ע"ב לא היו ממלכי בית חשמונאי כלל וכמו שהוכיח בראיות (מספרי הרומיים והיוסופון לרומיים).

* ובירושלמי שם: עשרה פעמים היה כהן גדול מזכיר את השם, הקרובים היו נופלים על פניהם, והרחוקים היו אומרים ברוך שם כבוד מלכותו ועד, אלו ואלו לא היו זזים משם עד שהוא מתעלם מהם, שנאמר זה שמי לעולם, זה שמי לעולם) ופי' המפורש שנשכח מן השומעים, והכונה שמסירים אותו מלבבם ורואין שישכחו אותו ולא שמתעלם מהם דרך נס, דאם כן סותר למה ששרבו הפריצים כו', גם נמצא במשנה תמיד (ל"ז ע"ב) אשר אף ביריחו (ו' פרסאות מירושלים ע' יומא ל"ש ע"ב) היו שומעין קולו של כה"ג בשעה שהוא מזכיר את השם ביוה"ב. האם יאמר שברוך נס שכחו כל השומעים סביבות ירושלים, ומדוע צעק כל כך להטריח ולהרבות הנס שזה אמור כידוע) בראשונה היה אומרו בקול גבוה; משרבו הפריצים (היינו קודם התורבן כמבואר ביוסופון) היה אומרו בקול נמוך, א"ר טרפון עומד חיותו בין אחי הכהנים בשורה והמיתו אזני כלפי בה"ג ושמעתיו מכליעו בנעומות הכהנים, בראשונה היה נמסר לכל אדם משרבו הפריצים לא תו' נמסר אלא לכשרים כו', וכן הוא בקהלת רבה ע"פ את הכל עשה ופה כעתו ובתלמוד בבלי מביא דברו ר' טרפון הנ"ל על המאמר בכרויתא כי שם מ"ב אותיות אינו נמסר לכל אדם (קידושין ע"ב א') ונראה מזה, כי שם המפורש הוא שם מ"ב, ורש"י כתב שם על שם מ"ב לא אתפרש, אולם המקובלים פרסמוהו ברבים, והוא כעת בכל סדרי תפלות היהודים בתפלת אנא בכה (אב"ג ות"ג קה"ע שם"ן וכו') ואין איש אשר יוכל לעשות דבר עמו, כי הכל הכל כמ"ש רב האי גאון.

החכם ה"ר עזריה מן האדומים בספרו מאור עינים פנ"א ופנ"ב, שהילני המלכה ובניה מונבו ויוזאמיש היו גרי צדק ממלכי גויי הארץ במלכות אדיאבענע (הדיוב בתלמוד), ובאו לחסות תחת כנפי השכינה בימי הקיסר הרומי קלודיוס, כעשרים וחמשה שנים קודם החורבן בימי אגריפס המלך, וישמעאל בן פאבי כהן גדול בו' ע"ש. ולכן נמצא גם כן במשנה נזיר וחובא ג"כ בכתובות ז' ע"א כי חילני המלכה נדרה בנזירות שבע שנים אם יבא בנה מן המלחמה בשלום ונהגה הנזירות בחוצה לארץ, והורוה בית הלל לנהוג שבע שנים אחרות, כי נזירות אינה נוהגת אלא בארץ ישראל בו' ע"ש, הנה לך שהיתה בזמן בית הלל קודם החורבן והיתה בחוצה לארץ. והתוספות שם בכתובות שרימו ג"כ כי היתה מבית השמונאי (וכן רש"י בב"ב ו"א ע"א על מונבו מ"ו ממלכי בית השמונאי) נדחקו בזה בהגם ע"ש, ובמדרש בראשית רבה פמ"ו נמצא כי מונבו המלך ובזוטום בניו של תלמי המלך נתגירו והצליחו במלחמותיהם בו' ע"ש.

יא) עוד יספר כי בא ישוע לזבוה חג הפסח ונתפס בערב פסח ונסקל בו ביום בו', סותר דברי עצמו למעלה שעשה עצמו לאלהים וביטל התורה, ופה רוצה לקיים מצות אכילת הפסח, גם סותר המסופר בתלמוד (הובא באות ו' בחזקה) והכרוז יוצא לפני ארבעים יום יוצא ליסקל בו', וכל המעשה של הסקילה הוא שקר, כי ישוע נהרג על ידי הרומיים במיתת הצליבה במסמרות על עץ שתי וערב כמנהג הרומיים בימים ההם להמית איש נכרי ובזוי שבעם במיתת בנויה, והיהודים כבר לא היו להם רשות להמית איש (ויהנו ו"ה ל"א) וכמו שאמרו ג"כ בירושלמי ריש סנהדרין ארבעים שנה קודם חורבן הבית ניטלו דיני נפשות מישראל ע"ש, וכן בבבלי שבת ט"ו ע"א וסנהדרין מ"א ע"א.

יב) עוד יספר כי שמעון קייפא אחד מחכמי היהודים הכופרים בישוע הלך אל עיר מטרופולין של הנוצרים בעבור שראה כי יד הנוצרים היתה ביהודים, ויקומו עליהם לחשמדים ויהרגו רבים מהם, ועל כן עשה עצמו לשליח ישוע הנוצרי שראה אותו אחרי קומו מן המתים ויבא אליהם ויעשו לו ברומי מגדל וישב בתוכו ששה שנים, ויתן להם תנים ומועדים ותורה חדשה וימת שם, ויבנו עליו פעמערסקירבע עד היום הזה בו'. וגם רש"י כתב בסנהדרין כעין זה בדרך מ"ג ע"א ד"ה יהרג נקי וזה לשונו: ותשובה בעלמא היא מפני האומות שקרוב למלכות היה, והיו צריכים להשיב על כל ראיות של הבל שלהן עב"ס. השתוממו כל איש אשר אך למצער קרא בספרי קורות העולם (ע' צמח דוד); כי מי לא ידע כי בימי ישוע הנוצרי והשלוחים וזמן רב אחרי כן לא היו הנוצרים מושלים בארץ, ורומא לא היתה מטרופולין של הנוצרים, והנוצרים לא תרגו איש יהודי כלל, ולחפך המה היו נרדפים מן היהודים ומן הרומיים עובדי האלילים ימים רבים, ויהיו להרג ולבזה עד ימי הקיסר קאנסר טאנטינוס במאה הרביעית למנין הנוצרים, וגם אחרי כן לא קמו על היהודים עד כתשע מאות שנים למנינם אחרי אשר הגרמנים קבלו דת הנוצרית בו'. ומי לא ידע כי שמעון קייפא הוא שמעון פמרום אשר על שמו נקרא פעמערסקירבע היה ראשון מראשוני תלמידיו ואוהביו בהיוו של ישוע, ומפרום נהרג מות קדושים ברומי על ידי נירון קיסר (ונהרג מות קדושים) על הצליבה על אמונתו החזקה ברבו המשיח, כאשר יספרו סופרי רומי הקדמונים, וכל עין תראה כי תורת הנוצרים מאמרי ישוע המשיח הם מלאים חן וחסד ואין בהם שמץ דופי כלל, וזה חכרית את הרשע הסכל הזה לבדות השקר הזה, כי אחד מחכמי היהודים הכופרים בישוע נתן

לנוצרים את תורתם הטובה והישרה, כי לצנינים בצדו היה ליחסה אל ישוע הנוצרי אשר לדבריו היה יליד פשע, ואיככה ילמד הוא דברים נפלאים כאלה שלא יאותו כי אם אל איש שהוא מכבד מין האנושי, צדיק גמור וקדוש בשלש קדושות. איכם מי לא יבין חשק זה? מאין בא ההפך הגדול בין למודי ברית החדשה ובין למודי הפרושים במשנה ותלמוד כאשר ידוע לכל משכיל אם חכם מחכמי היהודים המחזיק בדת הפרושים ומאמין בדבריהם נתן לנוצרים את תורתם? ונמצא מפורש בדברי המבשרים כי ישוע לעג על למודי הפרושים וצוה להתרחק מהם (ע' לעיל א"ת ז'), ולמד דרך חדש בארץ, ועל כן שטמוהו הכהנים והפרושים וימסרו אותו אל נציב הרומיים וירגלו עליו, והוא הוציאו אל הורג וימות על לא חם עשה ולא מרמה בפיו כנבואת ישעיה נ"ג.

(ג) עוד יספר כי שמעון קייפא עשה פיוטים לרוב מאד ושלהם בכל גבול ישראל, למען יהיו לו לזכרון בכל דור. וכל פיוטיו אשר עשה שלח אל רבותיו בו' שידעו כי עוד רד עם אל ועם קדושים נאמן בו'. כפי הנראה לעין, עשה את שמעון פטרוס למחבר הפיוטים בישראל הנודע בשם שמעון בר יצחק (*). ומי לא ילעג לדברי הכל כאלה? כי חבור הפיוטים החל בסוף ימי הגאונים כאלף שנה למנין הנוצרים, ובעלי התלמוד לא ידעו דבר מאלה הפיוטים. והמנהג לכתוב בשווי ההרזים קבלו היהודים מן הערביים אשר עמרו בארץ במאה השביעית כידוע. ופיוטי שמעון בר יצחק מלאים מאמרים מן הגדות התלמוד והמדרשים כידוע, ובסליחות ליום ג' של עשרת ימי תשובה נמצא פיוט משמעון בר יצחק ואמר שם "כי סבבני דרן ושבא הקוראים נביא לאיש מעולם לא נבא". חנה שחי אחר מחמד נביא הערביים והישמעאלים. והמחבר הזה של תולדות ישוע ליהודים היה עוד בזמן רב מאוחר ממנו, ועל כן כתב שם כי הגלחים (עתה) יגלהו שערוותם באמצע ראשם בו' (ע' שם מעשה הגון ומעם הגון) והמצא נחת וכבוד למשכילי בני ישראל) ומביא את התלמוד בבלי (שנתחבר בשנת ת"ק לניצרים) כמובא למעלה.

ועתה קוראים נכבדים! שפטו בצדק על ספורי התלמוד וספורי ספר תולדות ישוע, ודעו וראו כי לא נאים ספורים כאלה אך לחסרי דעת ויושבי על מדין בבית נודרשיהם ודבר אין להם עם אדם, ומורשת אבותם יתזימו לעולם כמו אנשי הינא ורומיהם, או לנשים וקלי הדעת אשר יאמינו לכל דבר ושמעו לקול עלה נדף, ה' ישמרנו מהם.

(ד) ועתה באתי להראות כי שקר כדו החולקים, כי ספרי ברית החדשה נכתבו בשלש מאות שנה אהרי לדת המשיח בימי קאסטנטנינוס הקיסר (חיזוק אמונה בהקדמתו לחלק שני שלו), בראשונה נראה כדברי פאיל (אשר מת קודם חורבן

(* ראינו בספר בית המדרש של הד"ר יעליניק שהביא שני פיוטים מיוחסים לשמעון קייפא, ובספרי הפיוטים שלנו אין רמז מהם. וכפי הנראה שקרן וכזבן א' בסטבנ על הזבן תקודם לו חבר שני פיוטים על שם שמעון קייפא, ועד חנה לא ראה אותם אדם בו אם הד"ר יעליניק, ואולי היה בימי הביניים ג"כ איש אחד בשם שמעון קייפא. אך זה נראה ברור כי דברי בעל תולדות ישוע באמרו "שמעון קייפא עשה פיוטים לרוב מאד ושלהם בכל גבול ישראל" מורים כדברי שהותה כוונתו על פיוטיו שמעון בר יצחק אשר רבים מהם מאד, ומפורסמים בכל ישראל. ודעת לתונות את בני ישראל חובשי בית המדרש שאינם בקיאים בסדר זמנים של חמיהם כלל כידוע.

ב
ע
ל
נ
ה
ול
ע'
ור
הי
בי
י
מי
זה
קי
אי
או
עו
וכ
בו
זה
ות
וע
ד'
אד
כ'
וכו
לפ
דמ
בן
כא
הח
כט
של
תיו
כמ
אונ

האי
החנ

במוע
לוקס

בית השני) שאמר באגרתו השניה אל הקוריות (ה' י"ח) ונשלח עמו (עם שישום ע"ש) את האה אשר יצא שבתו בבשורה בכל הקהלות, כי האה הזה יבין על לוקס*) כמו שכתב המציון שם אחר האגרת הזאת, האגרת השנית אל הקוריות נכתבה בעיר פיליפי אשר למקדונוא ונשלחה על ידי מיטוס ולוקס. ולוקס הזה הוא אשר כתב את בשורת לוקס הנמצאה בספרי ברית החדשה והיה על ידה לשבח ולתהלה בכל הקהלות כי יפה נכתבה (וכן הוא בסדר תפלה להאנגלים על יום לוקס ע"ש), ומזה נראה כי עוד בימי פאול כבר חיתה בשורת לוקס מפורסמת לתהלה, והנה לוקס אמר בראשית ספרו, "יען כי רבים שלחו ידם וגו' ונראה מזה כי כבר היו כתבו מבשרים אחרים כי באמת מתי המבשר כתב ספרו קודם כל המבשרים בלשון עברי במסופר בספרי קורות הכנסיות הנוצרית (קירכען געשיכטע), וראיה לזה יש עוד מן התלמוד בבלי עצמו במסכת שבת קי"ו ע"א, אחר שדברו שם מספרי מינים והביאו שם ברייתא, "הגליונים" (הכונה על העווענגליום כמ"ש בספר החלוק, והראיה שאמרו שם ר' מאיר קרי ליה און גליון ור' יוחנן עין גליון ע"ש. פי' דש"י קרי ליה לספרי המינים און גליון לפי שהם קרוין אותן אונגולא ע"ש) וספרי מינים און מצילין מפני הדליקה בשבת כו' ור' יוסי אומר קודר את האזכרות ושורפן אף בחול כו' ור' טרפון אומר אם ר"ן אחרי נחש להכישו אני נכנס לבתיהן של עובדי ע"י ואל אנכנס לבתיהן של אלו; שהללו אין מכירין וכופרין, והללו מכירין וכופרין ועליהם הכתוב אומר ואחרי הדלת והמוונה שמת זכרוןך וגו'". ספרו בתלמוד, "ההוא פלפוא" (פרש"י: מון היה, וכפו הנראה מן הפלסופים הגנאסטיקער, והיה שופע בעיר) דהוה בשכונתו של רבן גמליאל ותיה לוי שם שאינו מקבל שהד ותלך אימא שלום אחותו של ר"ג (בת רשב"ג הנהרג על ידי שופים במ"ש ביוסיפן ועשתה זאת לנסותו אם יקבל שוהר) ותביא לו נר של זהב, ואחרי כן הלכה עם אחיה ר"ג לדון לפניו, ותספר לו שיש לה לחלוק בנכסי אביה, ופסק להם שתחלוק עם אחיה בשוה, וכאשר שאלוהו הלא בתורה נאמר במקום בן לא תירש הבת, השיב "מיומא דאתהרב כי מקדשא ניטלה אורייתא דמשה ואתיחבת און (ר"ל עווענגעליא) וכתוב בה ברא וברתא כהדא ירתון, למחר אייתי ליה ר"ג המרא לובא ואן כשבאו לפניו אמר להם, "שפילית לסיפא דאון וכתוב ביה אנא און לא למפתח מאורייתא דמשה אתיית אלא לאוסופי אתיית (כן הוא בגרסת העין ועקב) וכתוב בתורה במקום בן הבת לא תירש, אמר ר"ג אתא המרא ובמש (ענין הכאה ושבירה) לשרוא" עד כאן, ומי לא יראה שבין אל המאמר במתי ה' דברי ישוע אני לא באתי לבטל את התורה כי אם למלאה (ביונות Plerosai היונו למלאות ולהשלים החסר ותוא כמו לאוסופי שבתלמוד) וכבר העיר בזה ידידי החכם דר. ביזענטהאל נ"י בנוספית שלו לקורות הכנסיה ע"ש. הנה לך שספר מתי היה כבר כתוב אחר מיתת רשב"ג תיכף אחר החורבן, וכן כל העווענגליום, ובמאה השנית נמצא מחלוקת התנאים עליו כמובא למעלה, ונמצא בדברי פאול בראשונה אל טימותיוס (ה' י"ח). כי הכתב אומר הפועל שוה לשכרו והוא כתוב הדר במתי (י' י) דברי הארון ע"ש.

וגם אף חזון יוחנן נראה ברור שנתחבר עוד בימי מלכות הרומיים עובדי האלילים בימי נרון קיסר כנראה שם (י"ג י"ח) באמרו על מספר התיה, "בזה החכמה המשכיל יחשב מספר התיה כי מספר כל אדם הוא ומספרו שש מאות

*) ומה שאמר בפ' שאחר זה לנסוע עמנו וגו' כי באמת נסע עם פאול כמו שנמצא במעשי השליחים (י"ו י') בקשנו שחכוונה על פאול והכותב ספר מעשי השליחים הוא לוקס ע"ש.

וששים ושש". והמשכיל בעין פקודה יראה כי כל דבריו שם על חורבן ירושלים על ידי הרומיים ובראשם היה או צירון קיסר צורך הנוצרים, וכפי שקראוהו באזיא הקטנה בלשון עברית וסורית וארמית נרון קסר, עולה מספרו תרס"ו* וכן שם (י"ז ה') אמר ועל מצחה כתוב שם—סוד—בבל הגדולה וגו' ומלת סוד מאמר מוסגר, והכונה כי פה סוד שאסור לגלותו מפני יראת המלכות, כי בבל הכונה על רומי (כי בבל האמיתית כבר חיתה בימיהם שמה ושאה) שהעלימות וכתבו בבל מיראת המלכות, והראיה שאמר שם תיכף בפסוק ו' שכורה מרם הקדושים ומרם עדי ישוע (אשר זה הכל נעשה ברומי ולא בבבל כלל): וכן נמצא שם (ט"ז י"א) ותהלק העיר הגדולה וגו' ותוכר בבל הגדולה וגו' ושם (י"ז י"ח) העיר הגדולה אשר היא גברת ממלכות הארץ, שם במימן י"ח ב' י' כ"א) מזכיר בבל במקום רומי, וכן (י"ד ח'), והכל מיראת המלכות*). הנה לך כי גם הוא נכתב עוד בימי רדיפת הנוצרים זמן הרבה טרם בוא קאסטננינוס קיסר לעולם.

* גערלאך הביא כי ראשוני הנוצרים פרשוהו על מלת לומיונוס (העם הלאמינין) שעולה באותיות יוניות תרס"ו. ובעצמו הרגיש בקושייתו על זה שהלא יותנן אמר בו מספר בן אדם הוא ועל בן מה שכתבתי הוא יותר נכון. ידידי החכם ד"ר ביוזנפהאל ג"י אמר לי כי בן אמר גם הוא בימיו קדם. ופראפעסאר אחד כבר כתבו בספרו אחרו שמעו מפיו זה ארבעים שנה.

* המנהג הזה לכתוב על רומי-בבל נהוג ג"כ בין חכמי היהודים, כמו שנמצא בתלמוד מגילה ו' ע"ב שלש מאות מלכים יש בגרמנוא של אדום ושם"ה דוכסום יש בבבל כו' וכונתם חיתה על מלחמת הרומיים עם הגרמנים (דיומשען) בימיו קדם. ורב אשי העתיק מספרי הגדות ארץ-ישראל ששם היו בנתבון בבל בטקום רומי מיראת המלכות (או שאחר רב אשי שינו זה). ובס' מכות כ"ד ע"א ששמעו חכמי ישראל קול המונה של בבל מטאמיל (כ"ה בדפוס וויען ונוסח מפלטיא מ"ם) כו' צ"ל קול המונה של רומי מטאמיל (הוא העיר פטיוולי הסמוכה לרומי הנזכרת בסוף מעשי השליחים). וכן מפורש באיכה רבה פ"ד ובשמות רבה פ"ל ובספרי פ' עקב ע"ש, וכן יש בתלמוד תרבה בעין זה. ובשיר השירים רבה פ"א אל תראונו אמרו שקורין לרומי רומי בבלין ע' שם השעם מספור הגיה אחת, ובאמת על דרך בקרת החשבלת קראו לרומי בבל מיראת המלכות כג"ל.